

I den kulturpolitiske redegørelse fra marts 1989 blev det anslået, at kulturlivet ville blive tilført i alt 200 mio. kr. gennem Det kulturpolitiske Idéprogram, hvis mulighederne blev udnyttet fuldt ud, dvs. den statslige delfinansiering kombineret med tilskud fra anden side. Det kan imidlertid konstateres, at der er tilført kulturlivet væsentligt mere end det forventede beløb. På nuværende tidspunkt, hvor der mangler endelige regnskaber for 262 projekter, er der anvendt i alt ca. 295 mio. kr., hvoraf 61,43 % stammer fra ikke-statslig side.

Skyggeøkonomien

Et er den projektøkonomi, som kan dokumenteres direkte ved gennemgang af regnskaberne. Noget andet er »skyggeøkonomien«, forstået på den måde, at der, udover de købte ydelser, er stillet en masse andre ressourcer gratis til rådighed. Disse har stor økonomisk værdi for projekterne, fordi de ellers ville være nødt til at betale disse ydelser. Der kan være tale om gratis arbejdskraft, materialer, lån i stedet for leje af lokaler, institutionernes egen arbejdskraft mv. Det er ikke muligt at få et nøjagtigt overblik over, hvor stor værdien af skyggeøkonomien er. I Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisnings erfaringsindsamling vedrørende Kulturfondsprojekter har man bedt projekterne lave et skøn over skyggeøkonomien. Herudaf skønnes det fra Udviklingscenterets side, at projekternes skyggeøkonomi udgør op til 5 kr. pr. bevilget kulturfondskrone. Udviklingscenteret konkluderer herefter: »I denne sammenhæng er Kulturfondens bidrag ikke kun af økonomisk karakter. Ved sin insisteren på samarbejde, er den sandsynligvis også med til at understøtte en ny kulturokonomi, hvor mange flere »spytter i kassen« – enten i form af direkte tilskud, eller oftere ved at stille lokaler, viden og arbejdskraft til rådighed«. (Kilde: Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisnings rapport »På tværs«, udgivet 1993.)

Bevillingspraksis

Kulturfonden har lagt afgørende vægt på det professionelle kunstneriske eller formidlende element i de projekter, som man har ydet tilskud til. Med udgangspunkt i Kulturfondens formål fandt bestyrelsen det afgørende, at den del af projektet, som varetages af den etablerede kultur/det professionelle kunstliv skal være på højt kvalitetsniveau. Det har i praksis givet sig udslag i, at en stor andel af Kulturfondens bevillinger er målrettet direkte som honorar til de professionelle medvirkende. Der skal altså være reel forskel mellem professionelle og amatører,

men det er et princip, at samarbejdet skal foregå ligeværdigt. Amatørerne er derfor ikke blot assistenter/gratis arbejdskraft for den professionelle.

Der er sket en løbende udvikling i, hvad fonden har givet tilskud til, så man ikke gentagne gange har ydet tilskud til aktiviteter, som ligner hinanden, selvom de i øvrigt faldt inden for fondens formål. Prioriteringen mellem ansøgningerne er derfor løbende strammet op for at sikre, at de begrænsede midler fordeltes på de til enhver tid mest perspektivrige initiativer og således, at hele bredden i kulturområdet/de kunstneriske udtryksformer er søgt varetaget. Gennem denne dynamiske bevillingspraksis har Kulturfonden sikret sig muligheden for at yde tilskud til nye tendenser på kulturområdet, så snart de opstod, hvilket har modvirket automatik og stagnation i bevillingernes indhold.

Erfaringsindsamling foretaget af Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning

I henhold til vedtægternes § 14 indgik Kulturfonden i 1991 en aftale med Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning om indsamling af erfaringer fra Det kulturpolitiske Idéprogram. Til denne erfaringsindsamling er anvendt i alt ca. 2,6 mio. kr.

Udviklingscenteret har udgivet 6 rapporter om erfaringerne:

- »Folk og Museer«, som beskriver erfaringerne fra 34 projekter, som har involveret kulturhistoriske museer,
- »Kulturfonden Trekvartvejs«, som rummer en kvantitativ undersøgelse baseret på spørgeskemaer, som er besvaret af projekterne,
- »Når det danske skal fortælles«, som er en rapport om et udvalgt projekt, udstillingsprojektet »Dansk, danskere . . .«, hvor 24 museer fra københavnsområdet skulle indkredse det danske, det særegne, det særlige ved at være dansk – før og nu. Ovennævnte 3 rapporter udkom i 1992.
- Desuden er udgivet følgende 3 rapporter i 1993:
 - »Folkebiblioteket og lokalområdet«, der omhandler 43 projekter, hvor biblioteker indgik som samarbejdspartner eller initiativtager,
 - »Kunst og lokalsamfund«, der sætter fokus på et enkelt projekt (»13 træskulpturer« i Sejlflod kommune), og de spor det har sat på den lokale kultur,
 - »På tværs«, der er den afsluttende rapport vedrørende den samlede erfaringsindsamling.

Bestyrelsens egen evaluering

Bestyrelsen har afgivet en evaluering af det hidti-